

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZPV_450
Předmět:	Základy přírodních věd
Tematický okruh:	Anorganická chemie
Autor, spoluautor:	Mgr. Josef Stoklasa
Název DUMu:	Hliník
Pořadové číslo DUMu:	10
Stručná anotace:	Prezentace charakterizuje prvek hliník.
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	66-51-L/01 Ekonomika a podnikání 65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Materiál je určen pro frontální způsob vyučování.
Výsledky vzdělávání:	Žák charakterizuje hliník, jeho vlastnosti, výrobu a použití. Zhodnotí jeho využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí ho z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí
Vytvořeno dne:	14.8.2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Hliník

Autor: Romary

Charakteristika

- Stříbrošedý, měkký kov, malá hustota
- Výborný vodič tepla a elektřiny
- Tažný, kujný, odolný vůči korozi
- Pevnost se zvyšuje příměsí jiných kovů
- V přírodě se nachází pouze ve sloučeninách
- Významnými rudami jsou bauxit ($\text{Al}_2\text{O}_3 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) a kryolit ($\text{Na}_3[\text{AlF}_6]$)

- V přírodě je též součástí jílu a jílovitých hornin
- Je druhým nejrozšířenějším prvkem zemské kůry
- Ve sloučeninách vždy v ox. stavu +III

Autor: Martina Grosty

Reaktivita

- Hliník se slučuje s kyslíkem až při vyšších teplotách (silně exotermická reakce)
- Je schopen za vyšších teplot vázat kyslík z některých oxidů

- Má amfoterní charakter:

- s kyselinami reaguje za vzniku solí

- se zásadami reaguje za vzniku komplexů

Výroba a použití

- Výroba probíhá elektrolýzou taveniny bauxitu a kryolitu při teplotě 950°C
- Používá se jako vodič elektrického proudu
- Také jako obalový materiál v potravinářství
- Velmi důležité jsou slitiny (dural – Al + Mg + Cu + Mn)
- Používá se také v mincovnictví
- Dříve pro výrobu užitkových předmětů (nádobí)

Sloučeniny

- V přírodě Al_2O_3 jako minerál korund
- Druhý nejtvrdší minerál na planetě
- Má dvě barevné odrůdy (rubín a safír)
- Přírodní korund se používá ve šperkařství
- Technický korund se využívá jako brusivo

Autor: Ra'ike

Autor: Lech Darski

Použitá literatura a zdroje

- KOTLÍK, Bohumír a Květoslava RŮŽIČKOVÁ. *Chemie I v kostce: obecná a anorganická chemie, výpočty v oboru chemie*. 2. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 1999, 119 s. V kostce. ISBN 80-720-0319-4.
- FLEMR, Vratislav a Bohuslav DUŠEK. *Chemie pro gymnázia: obecná a anorganická chemie, výpočty v oboru chemie*. 1. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2001, 120 s. V kostce. ISBN 80-723-5147-8.
- FLEMR, Vratislav a Bohuslav DUŠEK. *Chemie pro střední školy: obecná a anorganická chemie, výpočty v oboru chemie*. 1. vyd. Překlad Jiří Svoboda. V Praze: Scientia, 1996, 165 s. V kostce. ISBN 80-718-3043-7
- Obrázek str. 2 [cit. 2013-8-14] dostupný na http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lingot_aluminium.jpg; CC-BY-SA
- Obrázek str. 4 [cit. 2013-8-14] dostupný na http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bauxit_Mineral.jpg; CC-BY-SA
- Obrázek str. 7 [cit. 2013-8-14] dostupný na http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Korund,_Variet%C3%A4t_Rubin_-_Dunje,_Mazedonien,_Jugoslawien.jpg; CC-BY-SA
- Obrázek str. 7 [cit. 2013-8-14] dostupný na [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Korund_\(szafir\),_bli%C5%BAniaki_-_Ratnapura,_Sri_Lanka.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Korund_(szafir),_bli%C5%BAniaki_-_Ratnapura,_Sri_Lanka.jpg); CC-BY-SA